

Lue tämä teksti läpi ja pohdi seuraavia asioita:

- Mitä ajattelet koiran hyvinvoinnin määrittelystä?
 - Mitkä asiat oman koirasi kohdalla kertovat sinulle hyvinvoinnista?
 - Mistä asioista oma koirasi erityisesti nauttii?
-

Mitä hyvinvointi on?

Hyvinvoinnille on useampi määritelmä, mutta tiivistetysti voi sanoa, että se on eläimen oma käsitys tai ominaisuus. Hyvinvointi muodostuu fyysisestä terveydestä ja muista fyysisistä tekijöistä sekä psyykkisistä elementeistä.

[Lain](#) mukaan eläimellä täytyy olla mahdollisuus toteuttaa lajilleen tyypillisiä käyttäytymistarpeita. Mitä nämä käyttäytymistarpeet sitten ovat koirien kohdalla? Riittääkö koiralle vapaus nälästä ja janosta, kivusta ja pelosta ja niin edelleen? Riittääkö koiralle hyvinvoinnin tekijäksi se, ettei se kärsi?

Koiran suorituskyvyn ja oppimisen kannalta hyvinvointi on tärkeä edellytys. Mitä paremmalla tasolla koiran hyvinvointi on, sitä paremmin se voi tutkimusten mukaan toimia tehtävässään, kuten opaskoirana tai virkakoirana. Puutteet hyvinvoinnissa saattavat aiheuttaa terveyshuolia tai alentunutta oppimiskykyä, jotka haittaavat koirien suorituskykyä.

Iso kysymys on se, että pyritäänkö hyvinvoinnilla kärsimyksen estämiseen vai positiivisen tarjoamiseen? Kärsimyksiltä suojeleminen tuottaa nollavointia, mutta laki ei edellytä positiiviseen hyvinvointiin. Jokaisen koiranomistajan kannattaa itse pohtia tätä asiaa.

Millä tavalla lajityypillinen käyttäytyminen liittyy hyvinvointiin?

Hyvinvointi on laaja käsite, mutta se pitää sisällään koiran tarpeen käyttäytyä lajilleen tyypillisellä tavalla. Mitä enemmän koira saa toteuttaa lajilleen tyypillistä toimintaa, sitä paremmin se yleensä voi.

Kun pohditaan koira ja millainen eläin se on, voidaan nostaa esille muutama oleellinen tarve. Ensinnäkin koira on sosiaalinen eläin, jolle sosiaaliset kontaktit ovat erityisen tärkeitä. Mikäli koiralla ei ole lajitovereita, ihmisen seura muodostuu sille erittäin tärkeäksi. Koiralla on tarve toteuttaa sosiaalisia tarpeitaan, eli muodostaa suhteita ja olla vuorovaikutuksessa muiden kanssa. Tästä syystä koiran sosiaalinen eristäminen alentaa sen hyvinvointia.

Muita koiran ominaisuuksia ovat lajille tyypilliset tavat viestiä ja kommunikoida sekä liikkua ja ruokailla. Kaikki nämä erityispiirteet kuuluvat luonnollisina koiran elämään ja ne ovat koiralle usein motivoivia toimintoja. Lajityypillisten käyttäytymistarpeiden tarjoaminen on keskeinen osa koiran hyvinvointia.

Koirat ovat yksilöitä

Kaikkien koirien ei voi antaa toteuttaa kaikkia lajityypillisiä tarpeita omin päin, vaan sopivassa suhteessa. Esimerkiksi lisääntymiskäyttäytyminen on koiralle hyvin motivoivaa, mutta sekin aiheuttaa hallitsemattomana hyvinvointiongelmia.

Erilaisilla koirilla on erilaisia kiinnostuksen kohteita ja rotutyypillisiä piirteitä. Hyvinvoinnin kannalta on tärkeää löytää omalle koiralle sopivat mielenkiinnon kohteet ja tarjota mahdollisuuksia toteuttaa niitä.

Psyykkisen hyvinvoinnin keskeisiin elementteihin kuuluu vapaus toteuttaa käyttäytymistarpeita monipuolisesti, sosiaalinen ympäristö ja suhteet sekä positiivinen mieliala. Se, miten nämä toteutetaan, edellyttää koiran havainnointia ja tuntemista.

Esimerkkitapaukset

Lue läpi seuraavat tekstit ja mieti vastaukset tekstin lopussa oleviin kysymyksiin.

Musti on suomenajokoira, joka elää koiratarhassa. Tarha on kooltaan 3*5 metriä. Mustilla on käytössään lämpöeristetty koppi. Musti saa ruokaa kahdesti päivässä ja sitä viedään polkupyörälennelle kolmesti viikossa. Vettä on tarjolla ämpäristä. Mustin tarhan pohja on soraa. Musti ei ole ollut sisällä ja se ei ota kontaktia ihmisiin.

Murre on alaskanmalamuutti, joka asuu rivitalossa lähiössä. Murre viettää yöt ja työpäivät kodinhoitohuoneessa ja iltapäivisin sitä lenkkeilytetään hihnassa ja vapaana. Lisäksi Murre käy kerran viikossa hajutyöskentelykurssilla. Murrella on kissakaveri, jonka kanssa se leikkii päivittäin.

-
- Mitä lajityypillisiä tarpeita Musti ja Murre saavat toteuttaa?
 - Mitä lajityypillisiä tarpeita niiden ei ole mahdollista toteuttaa?
 - Millä tavalla voisit arvioida koirien hyvinvointia, eli mitä lisätietoja tarvitsisit?